

Krijgsgevangenen

Wij willen beginnen met het geven van enkele cijfers – niet zonder aarzeling want enkele ervan zijn onzeker. In 1978, eerst ruim dertig jaar na de oorlog, heeft majoor drs. H. L. Zwitzer, een van de wetenschappelijke medewerkers van de Sectie Krijgsgechiedenis (thans Militaire Geschiedenis) van de Staf van de Bevelhebber der Landstrijdkrachten, de in de archieven van de Koninklijke Marine en van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger aanwezige gegevens nauwkeurig tegen elkaar kunnen afwegen¹, waarbij hij tot de conclusie kwam dat van de Europese militairen in Indië in totaal 42 233 in krijgsgevangenschap zijn geraakt: 3 847 militairen van de Koninklijke Marine, 36 869 van het Knil en 1 517 van de hulpkorpsen van het Knil.² In die krijgsgevangenschap zijn van de militairen van de Koninklijke Marine 648 omgekomen (16,8%), van die van het Knil en de daaraan verwante formaties 7 552 (19,6%). Op het totaal van de Europese krijgsgevangenen: 42 233, zijn er dus 8 200 omgekomen geweest (19,4%) – ruw gesproken kan men zeggen dat één op de vijf Europese krijgsgevangenen het leven heeft verloren. Van de overlevenden hebben bovendien velen (maar wij weten niet, hoevelen) blijvende fysieke of psychische schade opgelopen als gevolg van de verschrikkingen die zij als krijgsgevangenen hadden moeten doorstaan.

Heeft men dus wat de cijfers voor de Europese militairen betreft, vaste grond onder de voeten, zodra men zich verder waagt, komt men in een moeras van onzekerheid terecht: nauwkeurige gegevens voor de inheemsen onder de militairen van de Koninklijke Marine en van het Knil ontbreken. Dit was, wat de varende eenheden van de marine betreft, maar een kleine groep, maar voor het Knil gold dat niet: het telde in de Japanse invasiemaanden in totaal ca. 65 000 militairen (van wie ca. 800 sneuvelden) en onder dezen bevonden zich ca. 23 200 inheemsen van verschillende landaard. In '37 hadden tot het Knil bijna 13 000 Javanen, bijna 2 000 Soendanezen, ruim 5 000 Menadonezen, ca. 4 000 Ambonnezen en

¹ Men vindt zijn cijfers in de *Mededelingen van de Sectie Krijgsgechiedenis*, Eerste jaargang, no. 1 (1978). ² Stadswachten: 816, Landwachten: 122, Afvoer- en Vernielingskorpsen: 307, Reservekorps: 272.